

ГРАЖДАНСКОЕ ПРАВО И ПРОЦЕСС

УДК 347.7

ДЕЯКІ АСПЕКТИ СТРАХУВАННЯ В КОНТЕКСТІ
ЗАХИСТУ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Роман ПІЧКО,

здобувач Придніпровського наукового центру
Національної академії наук України і Міністерства освіти і науки України

АНОТАЦІЯ

У статті досліджено деякі аспекти страхування в контексті захисту права інтелектуальної власності. Оскільки право на захист є елементом правомочності, що входить у зміст будь-якого суб'єктивного цивільного права, а непорушність права інтелектуальної власності гарантується, то необхідно розглянути правовий механізм захисту права інтелектуальної власності в контексті його посилення. У статті розкрито питання впливу страхування саме на підсилення захисту прав інтелектуальної власності. Так, за допомогою страхування права інтелектуальної власності власник у разі порушення належного права може залучити всі ресурси страхової компанії на боротьбу з порушником і розраховувати, що шкода, якої він зазнав, буде покрита страховою компанією згідно з умовами страхування незважаючи на майновий стан порушника.

Ключові слова: майнові права, інтелектуальна власність, захист прав, компенсація, представництво, страхування.

SOME ASPECTS OF INSURANCE IN THE CONTEXT OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS PROTECTION

Roman PICHKO,

Applicant of the Pridneprovsk Scientific Center
of the National Academy of Sciences of Ukraine and the Ministry of Education and Science of Ukraine

SUMMARY

Some aspects of insurance within the context of intellectual property rights protection have been studied in this article. Since the right to defense is an element of the legal powers included in the content of any subjective civil law and the inviolability of intellectual property rights is guaranteed, so it is necessary to consider the legal mechanism of protection in the framework of its reinforcement. The article addresses the issue of impact of insurance exactly on reinforcement of protection of intellectual property rights. Thus, by using the insurance of intellectual property right an owner upon the breach of the corresponding right may engage all resources of insurance company to fight with a violator and moreover count on the coverage by the insurance company of the incurred damages pursuant to the insurance terms regardless of the property position of the violator.

Key words: property rights, intellectual property, protection frights, compensation, judicial representation, insurance.

Актуальність теми дослідження. У час, коли швидкий розвиток інформаційних, інтелектуальних технологій визначає рівень розвитку і конкурентоздатності окремого бізнесу й економіки країни в цілому, система захисту прав інтелектуальної власності набуває провідної ролі у нормотворчій і правозастосовній практиці [1, с. 300]. Ст. 230 Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (далі – ЄС) встановлює необхідність забезпечення подальших додаткових заходів, процедур і засобів захисту, необхідних для забезпечення дотримання охорони прав інтелектуальної власності [2].

Право без засобів його захисту не є правом стосовно інтелектуальної власності. Ефективною система охорони прав інтелектуальної власності буде тоді, коли забезпечиться належний захист прав власників об'єктів інтелектуальної власності [1, с. 300].

Стан дослідження. Питання інтелектуальної власності є невід'ємною частиною двосторонніх відносин ЄС та України. До речі, цій темі присвячена окрема глава Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, положення якої покликані гарантувати правову охорону та захист цього виду прав відповідно до чинних міжнародних угод [3, с. 4].

Так, будь-яке право, в т. ч. і будь-яке суб'єктивне цивільне право, має для суб'єкта реальне значення, якщо воно може бути захищене як діями самого уповноваженого суб'єкта, так і діями державних або уповноважених державою органів. Право на захист є елементом правомочності, що входить у зміст будь-якого суб'єктивного цивільного права. Тому суб'єктивне право на захист – це юридично закріплена можливість уповноваженої особи використовувати заходи правоохоронного характеру з метою відновлення порушеного права і припинення дій, що порушують право [4, с. 270].

Тобто, така категорія, як захист цивільних прав, є комплексною і містить в собі як матеріально-правовий, так і процесуально-правовий аспект, а тому під захистом цивільних прав можна розуміти систему матеріально-правових заходів, які застосовуються в чітко означеному процесуальному порядку уповноваженою особою та/або компетентними державними органами з метою визнання права, усунення перешкод у вільному здійсненні права уповноваженою особою, а також для компенсації завданої шкоди порушенням такого права.

Абсолютний характер права інтелектуальної власності означає, що власнику об'єкта права інтелектуальної влас-

ності протистоять необмежене коло зобов'язаних осіб, які є носієм обов'язку непорушення таких прав, що не залежить від їх обізнаності про суб'єкта права інтелектуальної власності. В разі невиконання цього обов'язку окремою особою вона автоматично стає суб'єктом відповідальності у деліктному зобов'язанні.

З метою належного та професійного захисту прав інтелектуальної власності, а також для реалізації умов Угоди про асоціацію, указом Президента України № 299/2017 від 29 вересня 2017 р. в Україні було утворено Вищий суд з питань інтелектуальної власності. Ч. 2 ст. 20 Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК України) встановлено, що Вищий суд з питань інтелектуальної власності розглядає справи щодо всебічного захисту прав інтелектуальної власності [5].

І.В. Спасибо-Фатєєва зазначає, що серед всіх способів захисту цивільних прав, зокрема інтелектуальних, слід вирізняти ті, що належать до заходів цивільно-правової відповідальності. Останні відрізняються підставою застосування та характером наслідків. Для застосування заходів захисту достатньо самого факту порушення права, підставою ж застосування заходів відповідальності є повний склад правопорушення (протиправна винна поведінка, що призвела до спричинення шкоди). Негативним наслідком застосування цивільно-правової відповідальності завжди є додаткові майнові обтяження порушника – це або додатковий майновий обов'язок, або позбавлення належного йому права [6, с. 97]. Ч. 1 ст. 431 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) встановлює, що порушення права інтелектуальної власності, в т. ч. невизнання цього права чи посягання на нього, тягне за собою відповідальність, встановлену цим Кодексом, іншим законом чи договором [7].

Є.І. Ходаківський відзначає, що порушення прав інтелектуальної власності – це дії, спрямовані на протиправне використання об'єктів права інтелектуальної власності, що належать іншим особам, умисно вчинені особою, яка розуміє протизаконний характер цих дій, з метою отримання матеріальної вигоди [8, с. 130].

Вважаємо за необхідне зауважити, що порушення права може мати місце і через дії, які не вчинялися навмисно, без розуміння особою їх протизаконного характеру.

Безумовно, захист інтелектуальної власності повинен дозволяти винахіднику або автору отримувати законний прибуток зі свого винаходу або творчої діяльності. Також захист інтелектуальної власності повинен дозволяти більш широко здійснювати розповсюдження творів, ідей і нових секретів виробництва (ноу-хау). Водночас це не повинно перешкоджати свободі вираження, вільному руху інформації або захисту персональних даних, у т. ч. в мережі Інтернет. Однак без ефективних засобів забезпечення прав на інтелектуальну власність інноваційна та творча діяльність не підтримуються, і капіталовкладення зменшуються. У зв'язку з цим необхідно забезпечити ефективне застосування матеріального права в області інтелектуальної власності. З цією метою Європейський парламент і Рада ЄС 29 квітня 2004 р. прийняли Директиву № 2004/48/ЄС про забезпечення прав на інтелектуальну власність (далі – Директива IPRED).

Так, ст. 13 Директиви IPRED визначає: держави-члени забезпечують, що компетентні судові органи за заявою потерпілої сторони зобов'язують порушника, який свідомо або маючи достатні підстави вважати, що він вчиняє протиправні дії, здійснив їх, оплатити правовласнику збитки, відповідні реальному збитку, понесеному правовласником внаслідок порушення. Встановлюючи збитки, судові органи:

а) повинні брати до уваги всі відповідні аспекти, такі як негативні економічні наслідки, в т. ч. упущену вигоду, яку потерпіла сторона могла б отримати, неправомірний при-

буток, отриманий порушником, і, у відповідних випадках, інші елементи, крім економічних чинників, такі як моральну шкоду, заподіяну правовласнику порушенням;

б) у якості альтернативи вони можуть у відповідних випадках встановити збитки у вигляді фіксованої суми на підставі таких елементів, як мінімальний розмір винагороди або гонорар, який був би виплачений, якби порушник попросив дозвіл на використання права на інтелектуальну власність.

Якщо порушник не знав або не мав достатніх підстав вважати, що він бере участь у протиправних діях, держави-члени ЄС можуть заявляти, що судові органи мають право наказати вилучити прибуток або відшкодувати збитки, які можуть бути введені [9].

Окрім цього, ст. 45 Угоди TRIPS встановлює, що органи судової влади повинні мати право вимагати від порушника сплатувати власнику прав збитки у розмірі, достатньому для адекватної компенсації шкоди, якої зазнав власник прав через порушення його прав інтелектуальної власності порушником, який свідомо або маючи достатні підстави для свідомої дії, брав участь у порушенні.

Безумовно, для самого суб'єкта, чий права порушено, першочергове значення має можливість здійснити цивільно-правовий захист у судовому порядку, в рамках якого може бути застосована цивільно-правова відповідальність [10, с. 74].

Однак суди ЄС, як і українські суди, стикаються з труднощами під час визначення розмірів і присудження відшкодування шкоди. Суди, керуючись ст. 13 Директиви IPRED, у визначенні шкоди звичайно враховують упущену вигоду правовласника, тобто дохід, який був би отриманий правовласником за відсутності порушення. Здебільшого суди констатують практичні труднощі у точній оцінці розмірів упущеної вигоди. Дещо відрізняються й підходи судів до визначення втраченого доходу правовласника. У ряді країн суди визначають втрачений дохід правовласника на основі співвіднесення чистого доходу і витрат, тобто видатків (costs saved) (Бельгія), потенційної різниці (potentially different) (Словенія) або незамішених (non substitutionary) (Швеція) продажів або доходів, отриманих порушниками. У зв'язку з цим національні суди у ряді справ обрали для відшкодування шкоди правовласникам одноразову компенсацію (наприклад, у Данії, Греції, Нідерландах), як це передбачено IPRED. Деякі суди схилиються до розрахунку одноразової компенсації, наближеної до упущеної вигоди (Люксембург) або «морального збитку» (Бельгія). Відшкодування може бути засноване на релевантному ліцензійному платежі, «розумному» роялті або «справедливий винагороді», якою може бути повна вартість ліцензії або продукту, але яка також може бути нижча за суму, наприклад, «оціненого» або «гіпотетичного роялті» [11, с. 27].

За ст. 240 Угоди про асоціацію сторони гарантують, що коли судові органи встановлюють збитки:

а) вони беруть до уваги всі відповідні аспекти, зокрема негативні економічні наслідки, у т. ч. втрачені прибутки, які понесла потерпіла сторона, будь-які недобросовісні доходи, одержані порушником і, у відповідних випадках, інші фактори, відмінні від економічних, зокрема моральну шкоду, спричинену правовласнику порушенням;

б) як альтернативний варіант, вони можуть у відповідних випадках встановити збитки як паушальну суму на базі таких елементів, як сума роялті або комісійні платежі, які були б сплачені, якби порушник звернувся із заявою про надання дозволу на використання оспорюваного права інтелектуальної власності.

Таким чином, ст. 240 Угоди про асоціацію передбачає такий вид матеріального способу захисту (відновлення) порушених прав, як одноразова компенсація замість стягнення

збитків, що в чинному законодавстві реалізовано лише у Законі України «Про авторське право і суміжні права».

Як зазначає більшість правників, спосіб захисту цивільних прав – це засіб впливу, визначений законом. Проте у всіх випадках визнання тієї чи іншої дії як способу захисту пов'язується із зазначенням у нормативних актах. Спосіб захисту також визначають як конкретні закріплені чи санкціоновані законом правоохоронні заходи (засоби), за допомогою яких усуваються порушення прав і вплив на порушника [12].

Тому стягнення компенсації як спосіб правового захисту порушеного права інтелектуальної власності має застосовуватися лише у випадках та в порядку, встановлених законом [13].

Відсутність належної конкретизації розмірів разового грошового стягнення в законах у сфері охорони прав промислової власності навряд чи зумовлена об'єктивними відмінностями у підходах до захисту авторських прав і прав промислової власності. Радше це є свідченням недостатньої уваги держави до сфери захисту прав промислової власності, адже з часу набрання чинності ЦК України, який закріпив як універсальну для всіх інститутів права інтелектуальної власності можливість застосування разового грошового стягнення замість відшкодування збитків, логічно стверджувати, що суб'єкти права промислової власності мають перебувати у рівному із суб'єктами авторських і суміжних прав становищі щодо вибору можливостей для захисту своїх виключних прав. Це підтверджується й зарубіжним досвідом країн, які запровадили таку санкцію та встановлюють єдині правила її застосування для різних об'єктів інтелектуальної власності [14, с. 70–71].

Відповідно до цього, пропонуємо ч. 2 ст. 432 ЦК України доповнити пп. 7 у такій редакції:

«За заявою суб'єкта права інтелектуальної власності, замість відшкодування збитків або стягнення доходу стягнути з винної особи компенсацію у розмірі:

1) від 10 до 50 000 мінімальних заробітних плат, що визначається за розсудом суду, виходячи з характеру порушення, заявлених позовних вимог і причинно-наслідкового характеру дій (бездіяльності) або рішень, що призвели до порушення права інтелектуальної власності, або

2) у п'ятикратному розмірі вартості продукції (товарів, робіт або послуг), під час реалізації якої незаконно використано об'єкт права інтелектуальної власності».

Оскільки твори як об'єкти авторського права, за ст. 420 ЦК України, належать до об'єктів інтелектуальної власності, і тому ст. 432 ЦК України розповсюджується на них, пропонується виключити із Закону України «Про авторське право та суміжні права» п. «г» ч. 2 ст. 52, замінивши його на посилання на норму ЦК України.

Виходячи з того, що недодержання обов'язку не порушувати права інтелектуальної власності є протиправною поведінкою, власник об'єкта права інтелектуальної власності постійно зазнає негативного впливу вірогідності настання такого делікту. Фактично йдеться про ризик порушення права власності третіми особами. З давніх часів людство намагалось як звести негативний ризик до мінімуму, так і компенсувати наслідки його настання. Таким універсальним економіко-правовим інститутом стало страхування. З огляду на науково-практичний матеріал можемо чітко вказувати, що в економічно розвинутих країнах ЄС, а також у США ринок страхування права інтелектуальної власності та нормативні і методичні підходи для його впровадження та здійснення сформувалися в кінці 90-х рр. XX ст. – перше десятиліття XXI ст. Це зумовлено тим, що розвинена ринкова економіка базується на чітких і надійних засадах непорушності та захисту права власності.

За умови страхування інтелектуальної власності винна особа може бути піддана більш обтяжливій відповідальності, окрім компенсації страховику виплаченого ним страхового відшкодування та судових витрат. Так, дії щодо порушення прав інтелектуальної власності можуть бути визнані як недобросовісна конкуренція. Ст. 21 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» встановлено, що вчинення суб'єктами господарювання дій, визначених цим Законом як недобросовісна конкуренція, тягне за собою накладення штрафу у розмірі до 5% доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) суб'єкта господарювання за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф. Якщо доходу (виручки) немає або відповідач на вимогу органів Антимонопольного комітету України, голови його територіального відділення не надав відомостей про розмір доходу (виручки), штраф, передбачений ч. 1 цієї статті, накладається у розмірі до 10 тис. неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Суми стягнутих штрафів та пені за прострочення їх сплати зараховуються до державного бюджету. Додатково до цього ст. 24 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» встановлює, що особи, яким завдано шкоду внаслідок вчинення дій, визначених цим Законом як недобросовісна конкуренція, можуть звернутися до суду із позовом про її відшкодування. Саме тому порушник права інтелектуальної власності буде вимушений сплатити штраф до бюджету суми завданої шкоди та компенсувати понесені страховиком судові витрати.

Ч. 1 ст. 993 ЦК України встановлює, що до страховика, який виплатив страхове відшкодування за договором майнового страхування, у межах фактичних витрат переходить право вимоги, яке страхувальник або інша особа, що одержала страхове відшкодування, має до особи, відповідальної за завдані збитки. Аналогічна норма міститься в ст. 27 Закону України «Про страхування».

За ст. 4 Закону України «Про страхування», до майнового страхування належать майнові інтереси, що не суперечать закону і пов'язані з володінням, користуванням і розпорядженням майном. За ч. 1 ст. 190 ЦК України, майном як особливим об'єктом вважаються окрема річ, сукупність речей, а також майнові права й обов'язки. Таким чином, страхування майнових прав інтелектуальної власності належить саме до майнового страхування, в рамках якого, за умови виплати збитків, до страховика переходять права страхувальника щодо особи, відповідальної за заподіяні збитки (право регресної вимоги).

Регресне зобов'язання є зобов'язанням *ex lege*, бо виникає лише у випадках, передбачених законом, і має похідний характер, оскільки фактичною підставою його виникнення є виконання регредієнтом іншого, основного зобов'язання. Отже, наявні два зобов'язання: перше – основне, за яким заподіювач має відшкодувати потерпілому завдану шкоду, і друге – регресне, за яким регредієнт, відшкодувавши шкоду замість заподіювача, має право вимагати з останнього кошти в розмірі виплаченого потерпілому відшкодування. Виплата регредієнтом відшкодування потерпілій стороні є водночас і правоприпиняючим, і правовстановлюючим юридичним фактом, адже така виплата, з одного боку, припиняє основне зобов'язання (на підставі ст. 599 ЦК України), а з іншого – породжує регресне (на підставі ст. 1191 ЦК України) [15, с. 257].

У цьому аспекті виділяють відносини регресу та суброгації. Однак І.В. Спасибо-Фатєєва зазначає, що навряд чи можна стверджувати, ніби чинне законодавство створює твердий ґрунт для розмежування регресу і суброгації. Термін «суброгація» ні в ЦК України, ні в законах про страхування взагалі не використовується.

Попри це, вищі судові інстанції наполягають на тому, що означені інститути слід розрізняти. Щодо науки, то з

цього приводу висловлювалися різні думки. Так, одні дослідники ототожнюють регрес і суброгацію, інші вважають суброгацію різновидом регресу, треті стверджують, що регрес і суброгація є видами одного роду, яким виступає поняття «зворотна вимога».

Економічний зміст обох інститутів – один і той самий: і регрес, і суброгація становлять перенесення втрат із потерпілого на заподіювача «транзитом» через третю особу [15, с. 259].

А.І. Худяков зазначає, що у разі суброгації нового зобов'язання з відшкодування збитків не виникає – просто вже в діючому зобов'язанні відбувається заміна кредитора, тобто потерпілий (а ним є страховальник у страховому правовідношенні) передає страховику своє право вимоги до заподіювача збитків. Як наслідок, страховик ніби виступає замість потерпілого [16, с. 398].

Диспозитивність, властива суброгації, більшою мірою проявляється в правах страховальника, оскільки передача майнових прав, тим більше права вимоги, залежить від волевиявлення сторони, яка передає. У договорах страхування таку сторону представляє страховальник (вигодонабувач). Страховику ж у будь-якому разі вигідно, щоб страховальник (вигодонабувач) відступив йому право вимоги до особи, відповідальної за збитки, для покриття витрат і підтримки стійкості свого фінансового становища. Тому реалізація права на суброгацію за договорами майнового страхування залежить від страховальника (вигодонабувача) [17, с. 172].

Як вказує М.І. Брагинський, завдяки передбаченому переходу прав із суброгації виявляються задоволеними інтереси всіх трьох учасників відповідних відносин. Так, страховальнику гарантується відшкодування страховиком завданих збитків. Потреба у цій гарантії визначається тим, що порушник, який спричинив настання шкоди, не завжди має реальну можливість відшкодувати страховальнику збитки. Заподіювачу шкоди доведеться відшкодувати заподіяну ним шкоду, але тільки одноразово: або потерпілому – страховальнику, або страховику, який змінив страховальника в деліктному зобов'язанні. Нарешті, завдяки суброгації страховик отримує можливість компенсувати все те, що виплатив страховальнику [18, с. 151].

Як зазначає В.Ю. Абрамов, здійснюючи страхові виплати, страховик виплачує страховальнику (вигодонабувачу) страхове відшкодування, по-перше, в межах передбаченої договором страхування страхової суми і, по-друге, в розмірі збитку, компенсованого внаслідок страхового випадку, але не більше. Всі інші витрати, понесені страховиком для здійснення страхової виплати, не можуть включатися до складу суброгаційних вимог [17, с. 175].

Це закріплено і в ст. 1191 ЦК України, яка встановлює, що особа, яка відшкодувала шкоду, завдану іншою особою, має право зворотної вимоги (регресу) до винної особи у розмірі виплаченого відшкодування, якщо інший розмір не встановлений законом. Для визначення іншого розміру витрат можна використати відповідні норми процесуального законодавства, зокрема главу 8 (ст. 123–130) ГПК України.

У процесуальному аспекті захисту права інтелектуальної власності зазначимо: за ч. 1 ст. 45 Угоди TRIPS передбачено, що органи судової влади повинні також мати право вимагати від порушника сплатити власнику прав витрати, які можуть включати відповідну винагороду адвокату.

Судовий захист порушеного права потребує значних грошових вкладень від позивача і майже аналогічних, а може і більших, від відповідача для захисту від пред'явленого позову. Вбачається, що резерв грошових коштів для здійснення судового захисту, незважаючи на процесуальний статус особи, така особа може знайти саме в страхуванні, яке, об'єднуючи економічні та правові механізми,

забезпечує захист страхових інтересів страховальників, які є учасниками мінливого цивільного обігу. Вважаємо, що сутність страхування, його правозастосування дозволяє стверджувати про притаманність йому окремої самостійної забезпечувальної функції, яка покриває будь-які правовідношення, в які вступає застрахована особа. І, окрім цього, з урахуванням норм процесуального законодавства щодо забезпечення судових витрат можна стверджувати, що саме завдяки цій функції страхування може забезпечити реалізацію права особи на доступ до правосуддя та належне представництво її інтересів в судовій справі.

Суттєвим фактором у становленні правового суспільства є доступність юридичної допомоги для всіх категорій громадян і можливість звернення їх до незалежних судових органів без врахування різноманітних прав на їх майновий стан.

Страхування від судових витрат пропонує такі економічні рішення щодо захисту правових інтересів громадян, за яких пов'язаний із ними ризик витрат не лягає на плечі самого громадянина, який звернувся по правову допомогу. Це робить страхування від судових витрат і витрат на адвокатів дуже популярним у сучасному світі видом страхування. У свою чергу, адвокати та захисники отримують надійне джерело виплат гонорарів.

Як і будь-яке страхування від збитків, страхування від судових витрат, як особливий вид майнового страхування від збитків, підкоряється закону великих чисел. Підлягають страхуванню тільки ті ризики, які зустрічаються або можуть зустрічатися аналогічним чином у всіх або хоча б у більшості осіб. Страховик, що займається страхуванням від судових витрат, приймає від страховальника ризик, який точно узгоджений з умовами страхування.

Страховику, який займається страхуванням від судових витрат, необхідно здійснити з отриманих премій всі платежі за страховими випадками, а також за тими, які повинні відбутися (послуги зі страхування). Це, в першу чергу, витрати на адвокатів страховальника, судові витрати тощо, а за часткового задоволення вимог – також відшкодування судових витрат іншої сторони судового процесу. Надалі страховик, який займається страхуванням від судових витрат, повинен покрити з премій адміністративні та інші витрати, пов'язані з його діяльністю [19].

Страхування як інститут є, по-перше, змішаним інститутом суспільних відносин, окреслює економіко-правові відносини у разі настання певних негативних подій для окремих учасників таких відносин, а, по-друге, з погляду права інтелектуальної власності, страхування є специфічним механізмом забезпечення права інтелектуальної власності, що належить певній особі у разі його здійснення, тобто реалізації тих можливостей, що становлять суть суб'єктивного права. Вважаємо, що саме термін «забезпечення права» розкриває суть страхування інтелектуальної власності і поглинає такі терміни, як охорона та захист права. Саме через забезпечувальну функцію страхування підсилює і систему охорони права, і систему захисту права у разі його порушення, невизнання чи оспорювання третіми особами.

Висновки. Добровільне страхування права інтелектуальної власності є комплексним страхуванням, яке формує окремий вид добровільного страхування. За допомогою страхування права інтелектуальної власності власник у разі його порушення може залучити всі ресурси страхової компанії на боротьбу з порушником і розрахувати, що шкода, якої він зазнав, буде покрита страховою компанією згідно з умовами страхування незважаючи на майновий стан порушника, в якого, як показує практика, може не бути на момент винесення остаточного судового рішення будь-якого майна, а тим більше грошових коштів для ви-

плати власнику права інтелектуальної власності як позивачеві у відповідній судовій справі.

Список використаної літератури:

1. Каміл Ідріс. Інтелектуальна власність – потужний інструмент економічного зростання. К.: ТОВ «Прок-бізнес», 2006. 371 с.
2. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011/.
3. Судова практика Суду Європейського Союзу у сфері інтелектуальної власності, Київ, 2016. 220 с.
4. Гражданское право: в 4 т.: учебник / отв. ред. Е.А. Суханов. М.: Волтерс Клувер, 2006. Т. 1: Общая часть. 720 с.
5. URL: zakon.rada.gov.ua/go/1798-12.
6. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар / за ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. Х.: ФОП Лисяк Л.С., 2011. Т. 6: Право інтелектуальної власності. 592 с.
7. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15/paran3775#n3775>.
8. Ходаківський Є.І., Якобчук В.П., Литвинчук І.Л. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2014. 276с.
9. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_b39.
10. Цивільне право: підручник: у 2 т. / за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х.: Право, 2011. Т. 1. 656 с.
11. Прохоров-Лукін Г. Проблеми визначення та відшкодування шкоди у цивільних справах про порушення прав інтелектуальної власності в країнах ЄС. Актуальні проблеми судового захисту прав інтелектуальної власності в Україні. Матеріали круглого столу 29 січня 2016р., м. Київ. С. 27.
12. Аналіз ВСУ практики застосування судами ст. 16 ЦК України.

13. Лист Вищого господарського суду України від 14 грудня 2007 р. № 01-8/974 «Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності».

14. Коваль І. «Виплата компенсації за неправомірне використання об'єкта інтелектуальної власності: правова природа й умови застосування». Теорія і практика інтелектуальної власності. 2015. № 6.

15. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар. / за ред. І.В. Спасибо-Фатєєвої. Х.: Право, 2014. Т. 11: Недоговірні зобов'язання. 416 с.

16. Худяков А.И. Страхование право. СПб.: Изд-во Р. Асланава «Юридический центр Пресс», 2004. 434 с.

17. Абрамов В.Ю. Страхование: теория и практика. М.: Волтерс Клувер, 2007. 512 с.

18. Брагинский М.И. Договор страхования. М.: Статут, 2000. 172 с.

19. Журнал «Страховое ревью». 2006. № 1 (141). URL: <http://inrevu.ru/journal/y2006/2006-01.html>.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРА

Пічко Роман Сергійович – здобувач Придніпровського наукового центру Національної академії наук України і Міністерства освіти і науки України

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Pichko Roman Serhiiiovych – Applicant of the Pridneprovsk Scientific Center of the National Academy of Sciences of Ukraine and the Ministry of Education and Science of Ukraine

magister.ip@gmail.com